

**SERVEI D'ORIENTACIÓ
JURÍDICA PENITENCIÀRIA**

MEMÒRIA DEL SERVEI D'ORIENTACIÓ JURÍDICA PENITENCIÀRIA

EXERCICI 2023

Subdirecció General de Suport Judicial i Coordinació Tècnica

SECRETARIA PER A L'ADMINISTRACIÓ DE JUSTÍCIA

Marc normatiu	2
Nombre de consultes i de persones ateses	5
Matèries per objecte de consulta	7
Sol·licituds d'assistència jurídica gratuïta	9
Perfil de les persones usuàries del servei	10

Marc normatiu

La Llei 1/1996, de 10 de gener, d'assistència jurídica gratuïta, i l'article 17 del Decret 252/1996, de creació de les comissions d'assistència jurídica gratuïta i de la subvenció per a les actuacions professionals dels advocats i procuradors estableixen que el Servei d'Orientació Jurídica proporciona, de manera gratuïta, una primera orientació jurídica als ciutadans que ho sol·licitin per canalitzar les seves sol·licituds i prestar-los informació per sol·licitar el reconeixement del dret d'assistència jurídica gratuïta.

Per tal que les persones internes en centres penitenciaris també tinguin accés a aquest servei d'orientació jurídica, el 2005 es va crear el Servei d'Orientació Jurídica Penitenciària (en endavant, SOJP), regulat mitjançant convenis de col·laboració entre el Departament de Justícia, Drets i Memòria i el Consell dels Il·lustres Col·legis de l'Advocacia de Catalunya, amb l'objectiu d'orientar i assessorar les consultes que formulin els interns dels centres penitenciaris de Catalunya sobre determinades qüestions jurídiques.

El conveni que actualment regula el SOJP 2023 es va signar el 29 de desembre de 2022. Es tracta del conveni de col·laboració entre el Departament de Justícia, Drets i Memòria i el Consell dels Il·lustres Col·legis de l'Advocacia de Catalunya (en endavant, CICAC) amb l'objecte de regular i subvencionar el funcionament del servei d'orientació jurídica penitenciària gestionat pels diferents col·legis de l'advocacia de Catalunya durant l'any 2023.

El pacte tercer disposa que el servei consisteix a proporcionar orientació sobre aquestes matèries:

«a) En matèria penitenciària, la redacció d'escrits de queixa i/o recursos en via administrativa en relació amb les resolucions de l'Administració penitenciària. Resta exclosa, en tot cas, la presentació de recursos en via judicial, la qual correspon als lletrats que tinguin assignada la defensa en judici de l'interessat, excepte quan es tracti de recursos de reforma davant el jutge de vigilància penitenciària en què no sigui preceptiva la intervenció d'un lletrat.

b) L'orientació en matèria penal únicament per a consultes efectuades per víctimes d'un presumpte delicte que no tinguin un advocat designat.

c) Una primera orientació jurídica en les matèries generals següents:

- civil
- família
- laboral
- contenciosa administrativa
- mercantil
- estrangeria

d) Informar les persones internes dels requisits que exigeix la llei per gaudir i obtenir el dret a la justícia gratuïta, si hi tenen dret, amb la redacció de la sol·licitud que escaigui i la presentació d'aquesta al col·legi d'advocats que sigui territorialment competent.»

Quant a la qualificació dels advocats que presten el servei, han d'acreditar el compliment general dels requisits de formació per accedir a la prestació dels serveis d'assistència jurídica gratuïta i l'especialització en aquesta matèria, demostrada per la inscripció en els torns especialitzats corresponents, quan n'hi hagi en el col·legi d'advocats de què es tracti, la superació de cursos específics de formació i l'experiència en la tramitació administrativa i judicial d'assumptes.

El Departament de Justícia, Drets i Memòria subvenciona la prestació d'aquest servei anualment. Així, el 2023 es va atorgar una subvenció de 81.216,00 euros per al funcionament del SOJP. D'aquest import, 69.120,00 euros corresponen a la prestació del servei als centres penitenciaris de Catalunya, i 12.096,00 euros a la compensació de les despeses de coordinació.

El servei s'ha prestat de dilluns a divendres, a excepció de les festes oficials, de manera orientativa, d'acord amb el nombre d'hores setmanals següent:

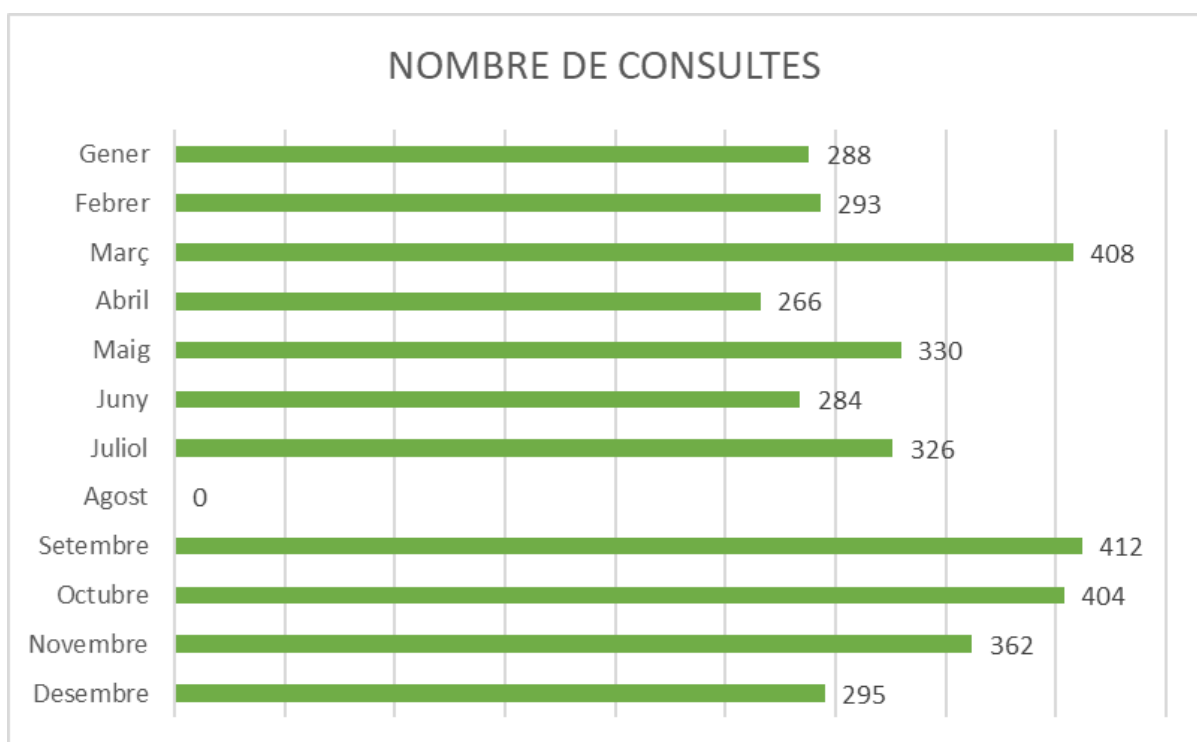
Centres penitenciaris	Hores de servei setmanals
Brians I	7,00
Brians II	7,00
Dones de Barcelona	1,50
Lledoners	3,00
Mas d'Enric (Tarragona)	6,00
Ponent	4,00
Puig de les Basses (Figueres)	4,00
Quatre Camins	7,00
Joves	0,50
TOTAL	40

La persona designada pel CICAC per a dur a terme les tasques de coordinació d'aquest servei pot distribuir el total de 40 hores setmanals segons les necessitats de cada centre penitenciari en cada moment.

Nombre de consultes i de persones ateses

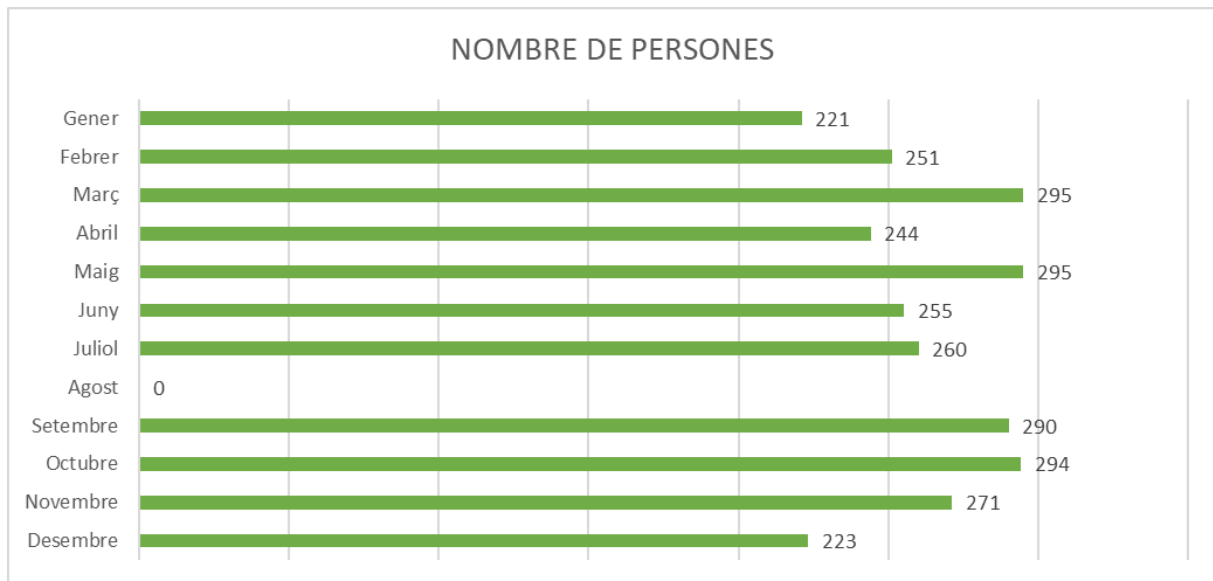
Quant al nombre de consultes o assessoraments que s'han atès durant l'exercici 2023, se n'han realitzat un total de 3.668 en tots els centres penitenciaris de Catalunya, la qual cosa suposa un augment respecte del nombre de consultes ateses l'any 2022, que va ser de 3.196.

El gràfic següent ens en mostra l'evolució per mesos:

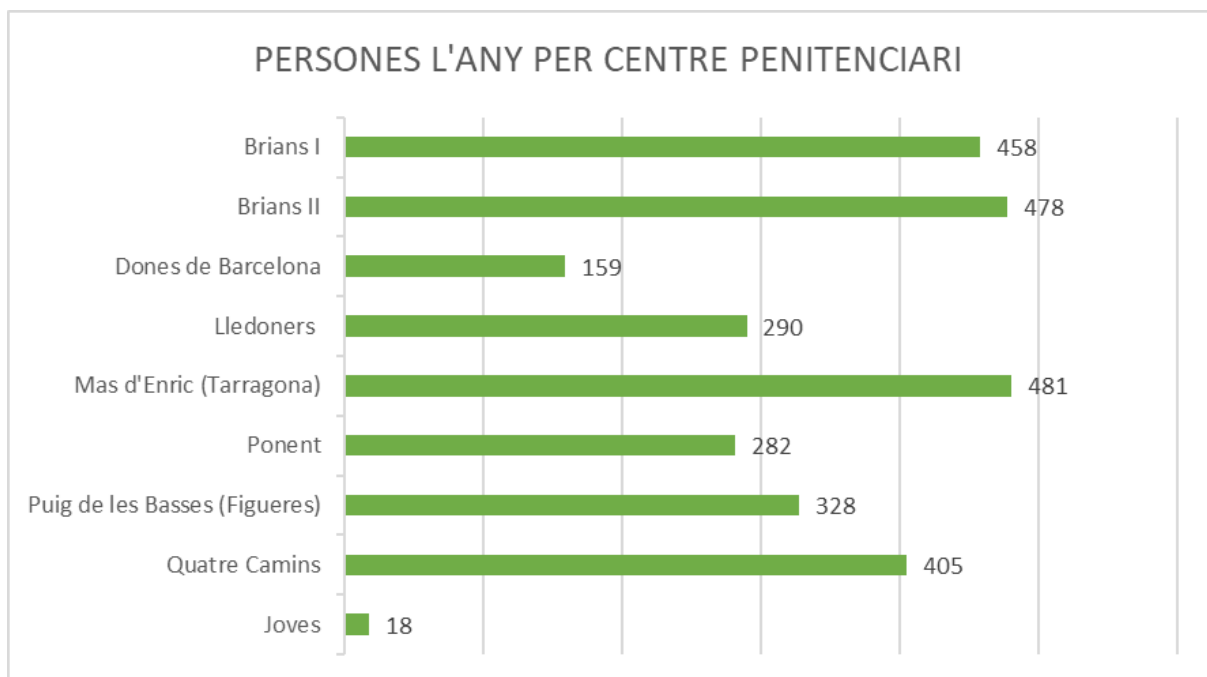

L'any 2023 s'han atès un total de 2.899 persones per a tots els centres penitenciaris de Catalunya. La diferència entre el nombre de persones internes ateses i el nombre de consultes realitzades rau en què moltes persones usuàries del servei fan més d'una consulta en ser ateses.

El gràfic següent mostra l'evolució mensual del nombre de persones internes ateses en centres penitenciaris:

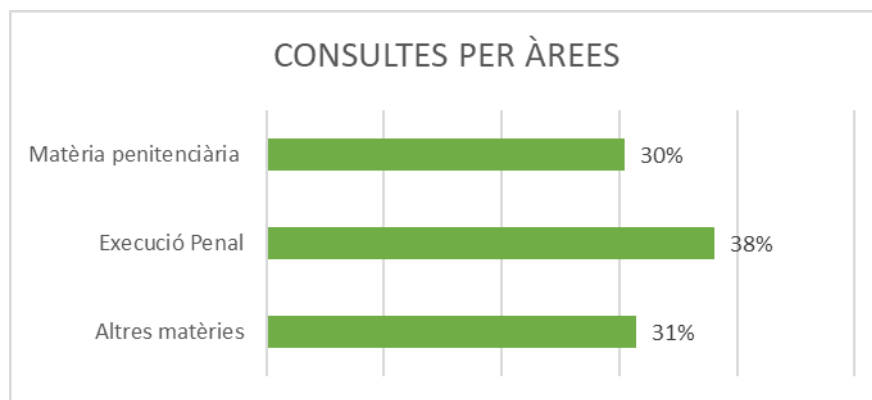
Per centres penitenciaris, la distribució del nombre persones internes ateses anualment és la següent:

Matèries per objecte de consulta

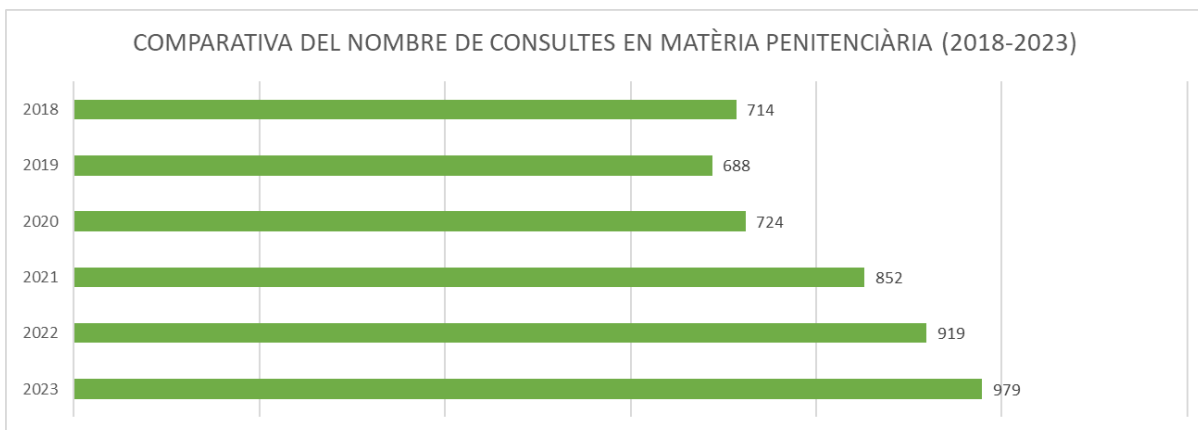
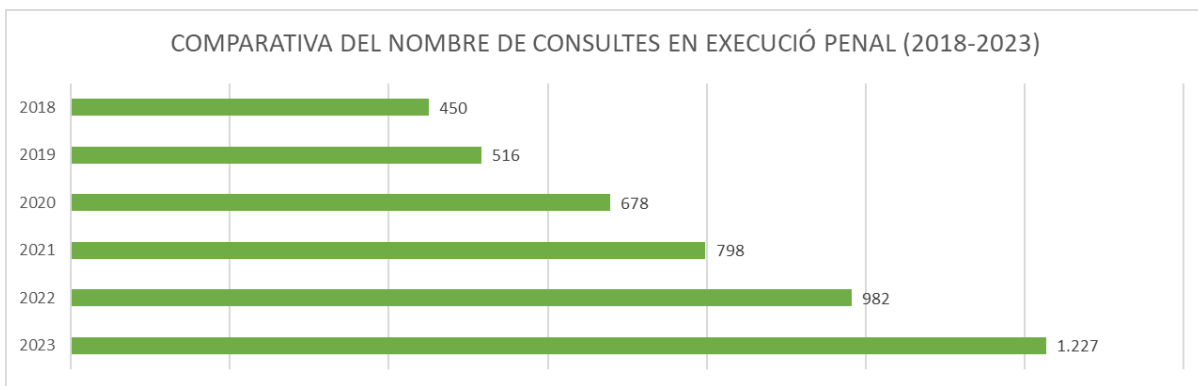
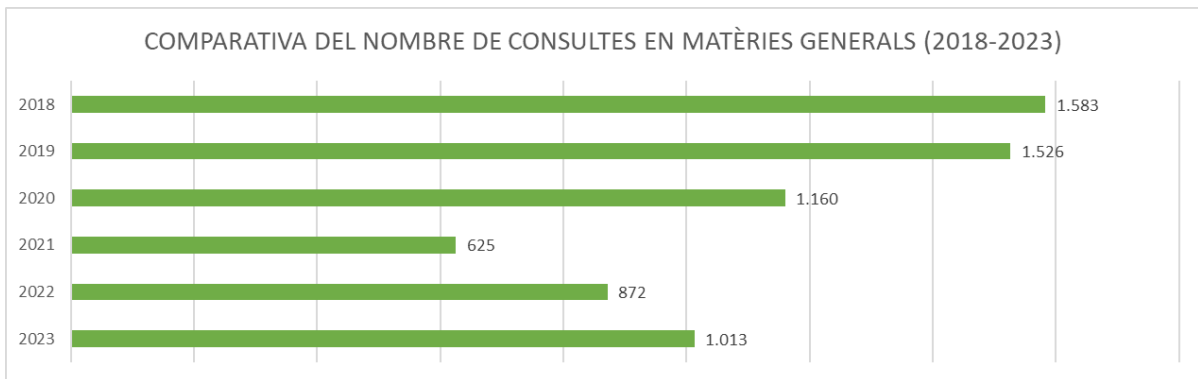
Les matèries objecte d'assessorament es distribueixen en tres grans blocs: en primer lloc, la matèria penitenciària (redacció d'escrits de queixa i/o recursos en via administrativa); en segon lloc, l'execució penal, i encara un tercer grup que engloba assessoraments sobre matèries generals (dret civil, laboral, contenciós administratiu, mercantil o estrangera).

D'acord amb els diferents informes justificatius de l'activitat realitzats pel CICAC durant el 2023, el nombre més elevat d'assessoraments correspon a les consultes d'execució penal, que representen un 38 % del total, seguides de les consultes en matèria penitenciària, que suposen un 30 %, i les d'altres matèries, amb un 31 %.

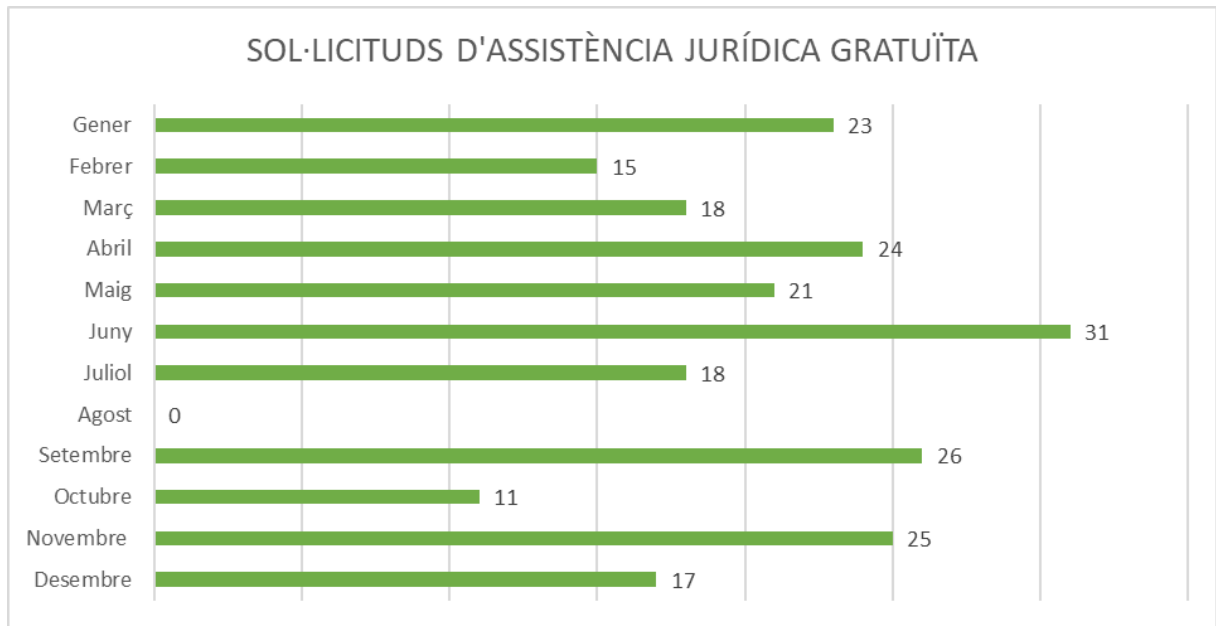
Evolució del període 2018-2023 per matèries de consulta

Àmbit	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Matèria penitenciària	714	688	724	852	919	979
Execució penal	450	516	678	798	982	1.227
Altres matèries	1.583	1.526	1.160	625	872	1.013
Totals	2.747	2.730	2.562	2275*	2.773	3.219

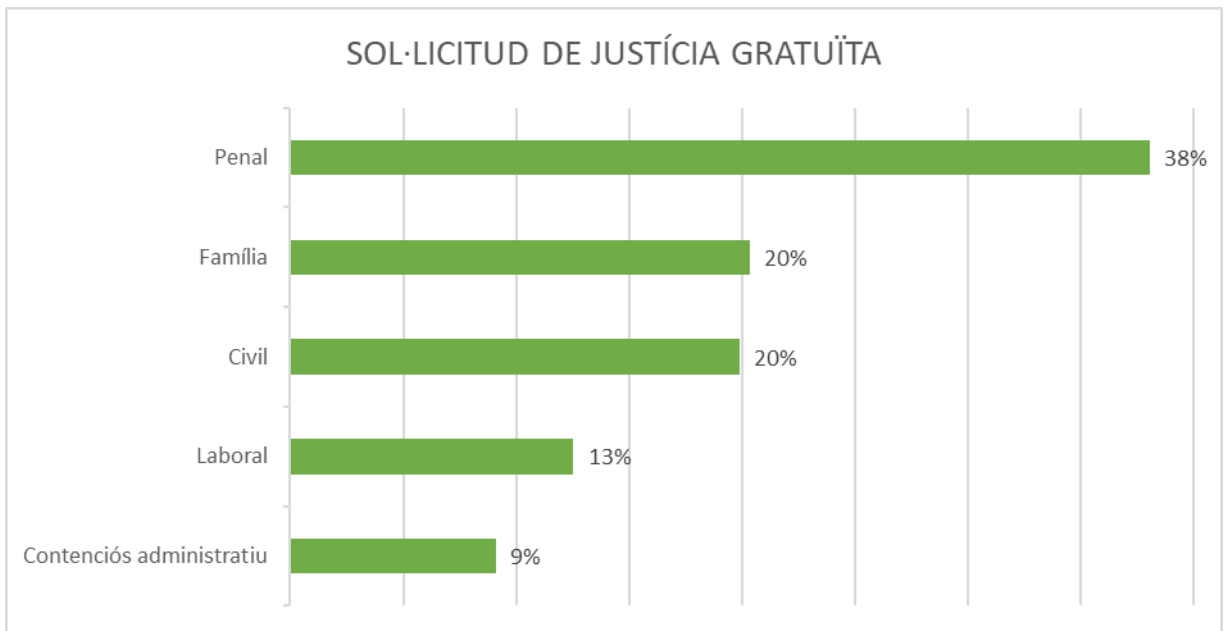
Sol·licituds d'assistència jurídica gratuïta

Durant el 2023 mitjançant el Servei d'Orientació Jurídica Penitenciària es van tramitar un total de 229 sol·licituds d'assistència jurídica gratuïta. El gràfic següent mostra la tendència per mesos:

La classificació per matèries d'aquestes sol·licituds permet observar que l'àmbit amb un nombre més elevat de sol·licituds correspon al dret penal, amb 88 sol·licituds; el segueix l'àmbit del dret de família, amb 47 sol·licituds.

Sol·licituds de Justícia Gratuïta	I TRIM	II TRIM	III TRIM	IV TRIM	Total
Penal	23	35	13	17	88
Família	14	10	12	11	47
Civil	8	15	7	16	46
Laboral	6	10	9	4	29
Contenciós administratiu	5	8	3	5	21
Total	56	78	44	53	231

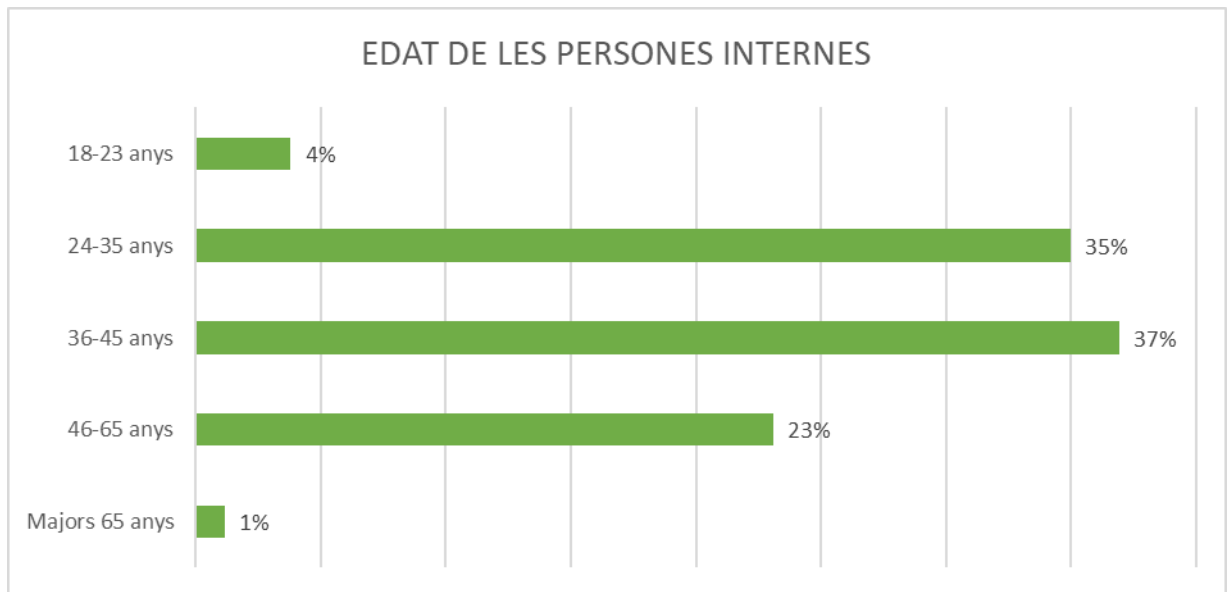

Perfil de les persones usuàries del servei

Quant al perfil de les persones internes en centres penitenciaris que s'han adreçat al Servei d'Orientació Jurídica Penitenciària, podem destacar l'edat i la nacionalitat com a trets característics a partir de les dades que ha facilitat el CICAC.

Pel que fa a l'**edat**, la franja amb més presència és la situada entre 36 i 45 anys (37 %). Hi segueixen els usuaris entre 24 i 35 anys (35 %).

Edat de les persones internes	%
18-23 anys	4%
24-35 anys	35%
36-45 anys	37%
46-65 anys	23%
Majors 65 anys	1%
Total	100%

Finalment, quant a la **nacionalitat**, un 45 % les persones usuàries són de nacionalitat espanyola i un 55 % són estrangeres.

Nacionalitat de les persones internes sol·licitants	%
Espanyols	45%
Estrangers	55%
Total	100%

